

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра психології та педагогіки розвитку дитини

Прокопенко Оксана Миколаївна

**РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

спеціальність 012 «Дошкільна освіта»

РЕФЕРАТ

**магістерської роботи
за освітньо-професійною програмою
Дошкільна освіта**

Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор
Іщенко Людмила Валентинівна

Умань-2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Необхідність продуктивних перетворень у сфері суспільного життя неминуче торкається питань творчості, творчої ініціативи, здібностей до активності творчого характеру. У цьому контексті проблема розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку набуває особливого значення.

Кардинальні зміни в суспільному та економічному житті нашої держави висувають нові завдання з виховання всебічно розвиненої особистості, здатної засвоювати наукові знання, швидко адаптуватися до мінливих умов і активно впливати на хід суспільних, економічних і культурних процесів.

Таким чином, розробка методики, вивчення особистісного мовленнєвого досвіду дошкільнят актуальні і перспективні, оскільки підвищення рівня мовленнєвої культури безпосереднім чином пов'язане з розвитком творчих здібностей дітей.

Актуальність проведеного дослідження визначається: соціальним замовленням на творчу особистість, здатну засвоювати глибокі знання, розуміти і аналізувати процеси, що відбуваються, брати участь в перетвореннях суспільного життя.

Актуальність проблеми зумовила вибір теми дослідження: **«Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку»** (на прикладі збагачення і активізації словника).

Мета дослідження – розкрити та впровадити педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на прикладі збагачення і активізації словника.

Відповідно до мети сформульовано такі **завдання**:

- проаналізувати стан розробленості проблеми розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку; уточнити сутність понять: «творчість», «творчі здібності», «творчий розвиток»;

- розробити і науково обґрунтувати діагностичний і критеріальний інструментарій, що дозволяє простежити динаміку розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку;

- розкрити та впровадити педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на прикладі збагачення і активізації словника.

Об'єкт дослідження – освітній процес з розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.

Предмет дослідження - розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Розвиток творчої особистості в сучасних умовах безпосередньо пов'язаний із її мовленнєвим розвитком. Творчість розглядається як сукупність уявлень і образів у мовленнєвій діяльності. Дошкільний вік є сенситивним періодом для розвитку творчих здібностей.

Серед педагогічних умов розвитку творчих здібностей виокремлено: врахування індивідуально-вікових особливостей дітей, забезпечення творчого розвитку на заняттях із розвитку мовлення, реалізація педагогом особистісно-орієнтованої освіти, створення емоційного психологічного комфорту, поєднання репродуктивної з продуктивною діяльністю дитини, розробка системи дидактичних засобів (креативність педагога, система технічних засобів навчання, система вправ, спрямованих на розвиток творчих здібностей дітей через активізацію словника).

Було виділено критерії оцінки рівнів розвитку творчих здібностей.

1. Сформованість компонентів мовленнєвої діяльності, таких як:

- обсяг словника; словниковий склад мови (іменники, дієслова, прикметники, прислівники); склад речень (поширені, непоширені); категорії висловлювань (ситуативні, позаситуативні); граматичні навички; розуміння мови; виразність мови ;зв'язність мовлення;

2. Сформованість креативних компонентів процесів пізнавальної діяльності, таких, як: цілісність сприйняття; образна пам'ять; стійкість уваги і

уяви

2. Активність творчої діяльності (пізнавальна, комунікативна, творча)

У ході дослідження розширено спектр показників і критеріїв, розроблений якісний підхід до оцінки результатів діагностики розвитку творчих здібностей.

Розвиток творчих здібностей на прикладі збагачення і активізації словника успішно здійснюється в межах апробованої методики, що включає:

- етапи експериментальної роботи, що визначають логіку творчого розвитку;

- зміст занять із розвитку мовлення на кожному з етапів експериментальної роботи;

- методику розвитку творчих здібностей у старших дошкільників, представленої системою інтеграційних занять, вправ, ігор, складань розповідей, казок тощо;

- діагностичні методики, що визначають рівні розвитку творчих здібностей.

Дані отримані в ході початкового та контрольного зрізу дозволили виявити ефективні форми та методи розвитку творчих здібностей дітей, зокрема: серія інтегрованих занять, ігор, вправ, складання розповідей, казок тощо.

Аналіз результатів, отриманих після проведення формувального експерименту, підтвердив ефективність впровадження педагогічних умов розвитку творчих здібностей в освітній процес закладу дошкільної освіти, що сприяло забезпеченню високого рівня розвитку означеної якості у дітей експериментальної групи.